

gemeente Rheden

BUITENSPELEN!

Buitenspelen en sporten in Rheden

2022 tot en met 2026

Ik zou liever voetballen dan gamen, als ik wist dat mijn vrienden daar waren. Daar in het bos staat een heel goede klimboom! De speelplaatsen zijn voor ons te saai. Wij willen vies worden! Een groot parcours, waar je in de modder kan vallen. We spelen vaak feeën: de schommel geeft luchtkracht, de glijbaan is rood en geeft vuurkracht, bij het huisje staat een boom, dat is aardekracht. Een blotevoeten pad! Mijn vriendinnen willen vooral kletsen, in een boom ofzo. Een kabelbaan, daar kan ik de hele dag wel op spelen.

Ga je mee buitenspelen?

Hierboven staan zomaar wat reacties van kinderen uit Rheden over buitenspelen. Ieder kind speelt anders. En om het spelen zo aantrekkelijk mogelijk te maken, hebben we dit plan gemaakt.

Buitenspelen is een van de belangrijkste vormen van bewegen voor kinderen. Prof. dr. Erik Scherder gaf onlangs nog een webinar voor Jantje Beton, hij benadrukte daarin het belang van buitenspelen voor jong én oud. Er is veel bewijs voor de effecten van buitenspelen op de fysieke, motorische, sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van kinderen.

Kinderen hebben zelfs recht op spelen! Bij de inrichting van de openbare ruimte moeten we de belangen van de kinderen en jongeren in gemeente Rheden meewegen: zij zijn minder mondig en hun ouders hebben minder tijd.

Buitenspelen draagt ook bij aan een sterke, betrokken wijk. Een buurt waar kinderen en jongeren vrij buiten kunnen spelen, waar zij gezelligheid brengen, is daardoor meer in trek.

We investeren in speelvoorzieningen en stimuleren buitenspelen omdat we dit belangrijk vinden voor de gezondheid van jong en oud.

Veel speelplezier gewenst in onze mooie gemeente!

Wethouder Marc Budel

Inhoud

Ga je mee buitenspelen? 2

1. Inleiding 4
Belang van buitenspelen 4
Verschillende behoeften 5
Van Speelbeleid 2008 naar nu 6
Uitgangspunten 6
Zullen we samen spelen? 7
Aanpak 7

2. De analyse: waar staan we met buitenspelen en -sporten in Rheden? 8
Hoeveel spelen Rhedense kinderen nu buiten? 8
Hoeveel Rhedense kinderen en jongeren halen de beweegnorm? 9
Wat is voldoende buitenspelen eigenlijk? 9
Zijn er wel voldoende speelplaatsen? 10
Wat wordt er al georganiseerd? 11
Wat zijn kansen voor buitenspelen? 11
Welke obstakels zijn er? 12
Wettelijke kaders 14

3. De aanpak 15
Hardware: veel variatie en genoeg ruimte om te spelen 15
Software: buitenspelen stimuleren 18
Organisatie: beheer, participatie en evaluatie 19

Bronnen 20
Bronnen fotomateriaal 21

Bijlage 1: Analyse speelvoorzieningen per speelbuurt 22

Bijlage 2: Analyse sportvoorzieningen in de openbare ruimte 24

Bijlage 3: Kansrijke locaties voor buurtspeelplaatsen 25

1. Inleiding

Buitenspelen staat onder druk: spelen en sporten in de openbare ruimte is minder vanzelfsprekend geworden voor kinderen en jongeren. De afgelopen decennia wordt steeds minder buiten gespeeld.

In 2018 concludeerde het Mulier Instituut dat buitenspelen in Nederland onder druk staat, maar dat van een sterke daling tussen 2006 en 2014 geen sprake is (Ontwikkeling buitenspelen bij kinderen in Nederland (2018), 2021). In België observeren onderzoekers in 2020 ten opzichte van 2008 37% minder kinderen op straten, op pleinen en in parken (Het grote buitenspeelonderzoek, 2020). Dit heeft gevolgen voor de gezondheid van kinderen en jongeren: ze hebben bijvoorbeeld vaker overgewicht, zijn motorisch minder vaardig en bijziendheid komt meer voor. Aantrekkelijke andere (digitale) speelmogelijkheden, een onvoldoende veilige omgeving, onvoldoende speelmaatjes en weersomstandigheden zorgen ervoor dat kinderen en jongeren minder buitenspelen.

Daarom richt het speelbeleid zich op de volgende vraag: hoe kunnen we er met onze partners voor zorgen dat kinderen en jongeren in onze gemeente voldoende buitenspelen?

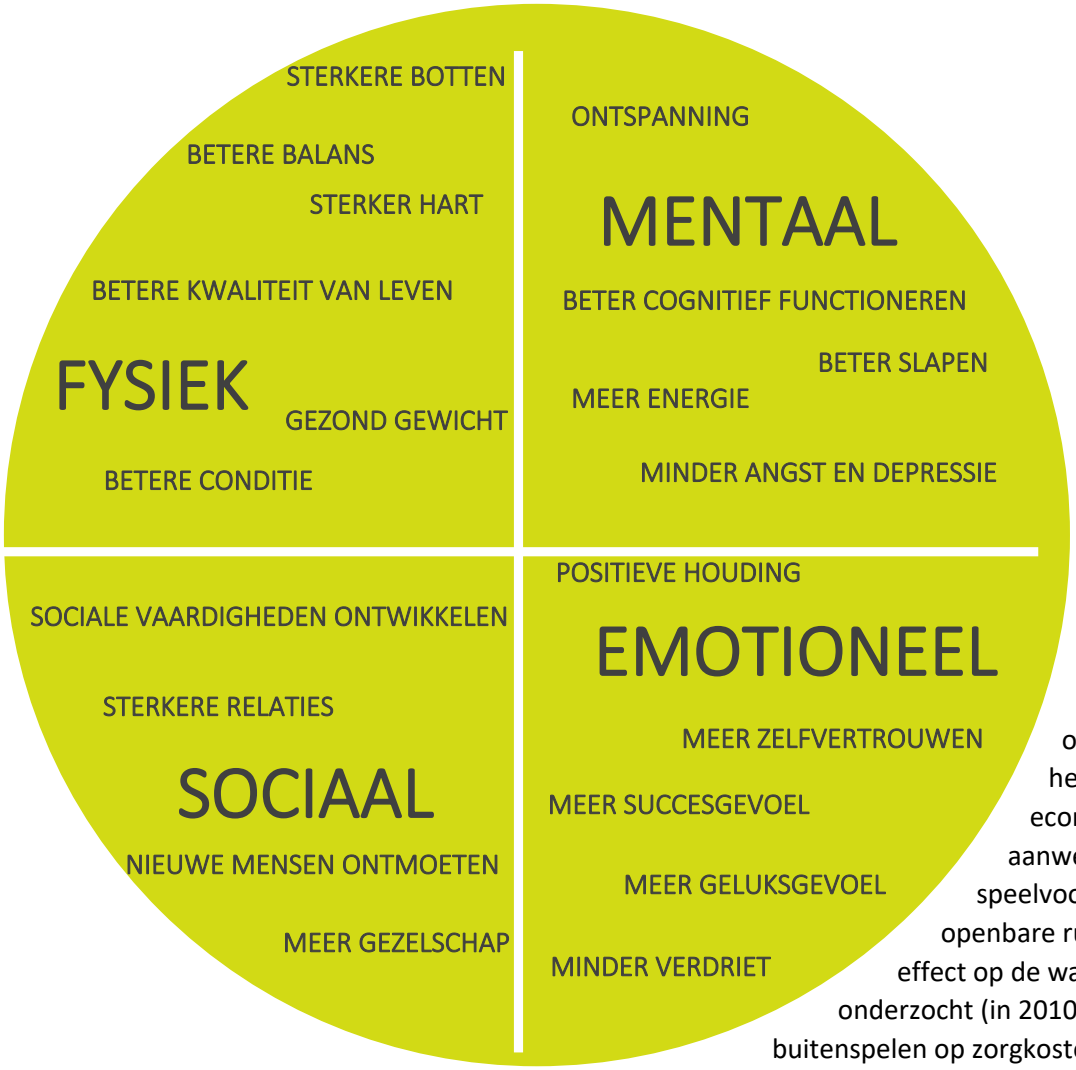
We willen in ieder geval dat meer kinderen in 2026 wekelijks tenminste vijf dagen en langer dan één uur buiten spelen én dat minimaal 75% van de kinderen en 33% van de jongeren de beweegnorm haalt.

BELANG VAN BUITENSPELEN

Buitenspelen lijkt heel gewoon, maar is heel belangrijk voor kinderen. Spelen heeft intrinsieke waarde: het spelen zelf is waardevol. Er is al veel onderzoek gedaan naar de invloed van buitenspelen op de fysieke, mentale, sociale en emotionele ontwikkeling van kinderen. Buiten komen kinderen andere hindernissen en uitdagingen tegen dan binnen. Spelenderwijs trainen ze daardoor hun grove en fijne motoriek: door zo hoog mogelijk te klimmen of zo precies mogelijk een knikker in een kuiltje te mikken. Samenspel leert kinderen communiceren, onderhandelen en conflicten oplossen (Handboek Spelen met ruimte, 2006). Sporten en spelen lijken soms op elkaar. Het verschil is dat sporten een georganiseerde vorm van bewegen is, terwijl spelen de vrijheid geeft om je te ontwikkelen. Dit beleidsstuk gaat over (het gebruik van) de speel- en sportvoorzieningen in de openbare ruimte. De NOTA SPORT & BEWEGEN 2019-2026 gaat o.a. over de sportverenigingen en sportaccommodaties.

Het EU actieplan over obesitas bij kinderen noemt een ondersteunende rol voor ruimtelijke inrichting om zitgedrag na schooltijd te verminderen. Voor alle kinderen in Nederland moet daarom op loop/fietsafstand een gelegenheid zijn om veilig te sporten en actief buiten te spelen (Inventarisatie aanvullende maatregelen Nationaal Preventieakkoord, 2021).

Naast het belang voor de ontwikkeling van kinderen, hebben speelvoorzieningen ook economische waarde. De aanwezigheid van een speelvoorziening en kwalitatieve openbare ruimte hebben een positief effect op de waarde van huizen. *Play England* onderzocht (in 2010) de economische baten van buitenspelen op zorgkosten en concludeert dat elke pond geïnvesteerd in een avonturenspeelplek zo'n 1,32 pond oplevert. Speelvoorzieningen hebben ook sociale baten, door het verbeteren van de leefbaarheid en samenredzaamheid in de buurt.

VERSCHILLENDE BEHOEFTEN

Jonge kinderen. Vanaf dat kinderen kunnen lopen gaan ze op onderzoek. Al snel klimmen ze onder begeleiding op trapjes van een glijbaan. Glijbanen zijn beveiligd: wanneer de opstap te hoog is voor een kind kan hij deze glijbaan niet zelfstandig beklimmen. Kinderen in deze leeftijd kunnen eindeloos van hetzelfde glijbaantje glijden. Ook spelen met water en zand is oneindig leuk.

Kinderen op de basisschool. Kinderen op de basisschool zijn veeleisender: een speelaanleiding moet voldoende uitdaging bieden. Een glijbaan, gewone schommel of klein klimtoestel zijn al snel te saai. Een schommel waar je met meer kinderen in kan, of een hele hoge schommel zijn al veel leuker. Een kabelbaan is ook favoriet, net als uitdagende klimparcoursen. Sociale interacties worden steeds belangrijker. Plekjes om te kletsen en kijken naar andere spelende kinderen. Voetballen en andere sporten worden steeds serieuzer: kinderen organiseren zelf toernooitjes in de buurt.

Jongeren. Jongeren spelen niet meer buiten, maar zoeken wel een plek in de openbare ruimte. Ze hebben behoefte aan gezelligheid, niet onder direct toezicht van hun ouders. Daarbij trappen ze samen met vrienden een balletje, basketballen of skaten.

Motivatiefactoren voor jongeren om te sporten en bewegen (Sport- en beweegakkoord Rheden en Rozendaal 2020-2022, 2020):

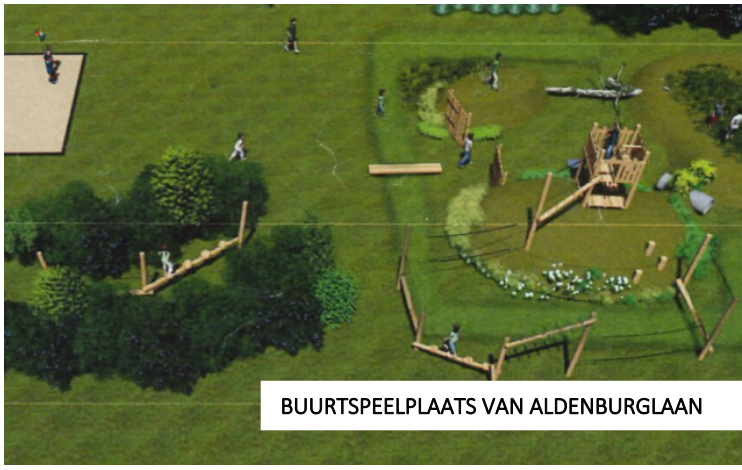
1. is een sociale activiteit: bewegen met vrienden is belangrijk
2. vergroot je zichtbaarheid op social media
3. vindt het liefst buiten plaats
4. sluit aan bij wat ze kunnen
5. geeft een kick
6. bevat een beloningssysteem
7. bevat een spelelement
8. maakt gebruik van digitale technologie

VAN SPEELBELEID 2008 NAAR NU

De vorige speelbeleidsnota (Gemeente Rheden, 2008) was gericht op het aanbieden van voldoende speelvoorzieningen voor kinderen in gemeente Rheden. Dit nieuwe speelbeleid heeft een bredere focus:

Hoeveel en hoelang kinderen en jongeren buitenspelen, -sporten of bewegen bepaalt het succes van het speelbeleid.

In 2014 is het speelbeleid uit 2008 geëvalueerd (Gemeente Rheden, 2014). Hierin is geconstateerd dat er meer behoefte is aan *buurtspeelplaatsen:* speelplaatsen met meer uitdaging voor kinderen in de leeftijdscategorie 7-12 jaar. De vernieuwde speelplaats aan de Van Aldenburglaan (De Steeg) is hiervan een voorbeeld.

BUURTSPEELPLAATS VAN ALDENBURGLAAN

UITGANGSPUNTEN

Rol gemeente
We zorgen voor voldoende ruimte om te spelen en een aantrekkelijk aanbod van speel- en sportvoorzieningen in de openbare ruimte. Omdat we gezonde kinderen en jongeren van belang vinden, willen we het buitenspelen ook stimuleren.

Samen met kinderen (en andere inwoners)
In de participatiesamenleving neemt iedereen die dat kan verantwoordelijkheid voor, en draagt actief bij aan, zijn of haar eigen leven en omgeving. De gemeente geeft ruimte aan initiatieven van inwoners, buurten, verenigingen, maatschappelijke organisaties en bedrijven. De inrichting van de openbare ruimte, en speelplaatsen, geven daar zeer concreet invulling aan. Ik buurt mee! maakt de behoefte in de wijken zichtbaar. De samenredzaamheid van volwassenen in een buurt wordt groter als buren elkaar leren kennen. En dat kan door samen te werken aan een nieuwe speelplaats, door met kinderen op een centrale (speel)plek in de wijk bij elkaar te komen, of samen zorg te dragen voor het onderhoud van een speelplaats of het groen.

Integraal
Buitenspelen is een belangrijke vorm van bewegen voor kinderen, daarom staat deze beleidsnota in nauwe verbinding met de nota Sport & Bewegen 2019-2026 (Gemeente Rheden, 2019) . Buitenspelen raakt daarnaast veel andere beleidsterreinen, bijvoorbeeld Groen, Ruimtelijke Ontwikkeling, Jeugd, Volksgezondheid, Onderwijs, VVE (voorschoolse en vroegschoolse educatie), Recreatie, Verkeer en Veiligheid. Buitenspelen helpt deze beleidsterreinen met het bereiken van hun doelen, maar heeft ze ook nodig.

Duurzaam
Aandacht voor duurzaamheid is inmiddels gemeengoed geworden. We proberen *nu* rekening te houden met de leefbaarheid voor toekomstige generaties. Aan de ene kant zijn er de praktische kanten van het inrichten van de openbare ruimte waarbij duurzaamheid een aandachtspunt is. Daarnaast draagt het buitenspelen zelf bij aan het natuurbewustzijn van kinderen.

ZULLEN WE SAMEN SPELEN?

Er zijn verschillende partners die invloed (kunnen) hebben op hoeveel kinderen buitenspelen.

AANPAK

Kinderen en jongeren zijn de echte experts in buitenspelen! Op school, de BSO, bij scouting, bij de sportclub en op speelplaatsen zijn kinderen en jongeren geïnterviewd over buitenspelen in gemeente Rheden. Door gesprekken op speelplaatsen en op straat en door te knutselen of tekenen over buitenspelen lieten de kinderen en jongeren weten hoe zij erover denken in Rheden. Daarnaast hebben verschillende betrokken professionals input geleverd (sportbedrijf, jongerenwerk, de Dierense speeltuin, leerkrachten) en natuurlijk ouders. Deze beleidsnota heeft in het najaar van 2021 ter inzage gelegen, inwoners zijn uitgenodigd hierop te reageren. Hoeveel kinderen nu buitenspelen is geanalyseerd met behulp van de Kindermonitor 2017 (GGD Gelderland-Midden, 2018) (zie hoofdstuk 2). Daarnaast bekeken we het huidige aanbod aan speelplaatsen en openbare sportvelden (zie hoofdstuk 2).

DIT WILLEN DE KINDEREN!

Uit de gesprekken met kinderen en jongeren kwamen de volgende wensen:

1. Vies worden! We willen spelen met modder en water.
2. Er zijn best veel plekken waar je kunt spelen, maar de plekken zijn soms wel saai.
3. Meer drinkwaterpunten bij speelplaatsen en sportplekken.
4.

IT MAAKTEN KINDEREN IN DIEREN: OP ONZE DROOMSPEELPLAATS IS EEN BLOTEVOETENPAD MET SPRINGSTENEN EN EEN VIJVERTJE, EEN LIGWEIDE MET BLOEMEN WANT DAT LIGT LEKKER ZACHT, EEN KRUIPBUIS, EEN GROTE KLIMBOOM DIE OOK SCHADUW GEEFT.

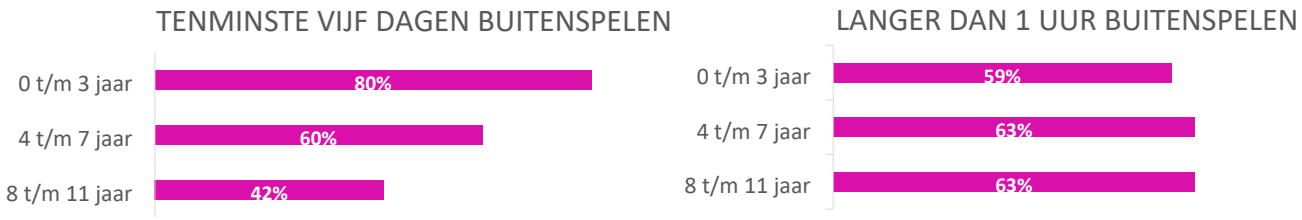
2. De analyse: waar staan we met buitenspelen en -sporten in Rheden?

Je ziet een heel tof nieuw klimtoestel met een heel hoge glijbaan. Daar wil je wel vanaf! Maar: hoe ga je dat doen? Eerst maar eens even kijken hoe andere kinderen dat doen. Aha: je kan via de trap gaan, of via de evenwichtsbalk. Of: je kunt ook via het klimnet gaan. En dan nog even klimmen en dan ben je bij de glijbaan. Best wel wat hindernissen… Zou iemand me willen helpen? Er zitten wel veel kinderen op zeg, wanneer ben ik eens aan de beurt…?

Hieronder vind je onze analyse voor het speelbeleid: hoeveel spelen en sporten Rhedense kinderen nu buiten? Wanneer spelen kinderen eigenlijk voldoende? Welke obstakels zijn er om buiten te gaan spelen? Zijn er wel voldoende speelplaatsen? Wat wordt er al georganiseerd? En welke landelijke trends zien we? Welke wettelijke kaders zijn er op dit gebied?

HOEVEEL SPELEN RHEDENSE KINDEREN NU BUITEN?

Hoeveel kinderen van 0-11 jaar buitenspelen in Rheden weten we uit de Kindermonitor 2017[1] (GGD Gelderland-Midden, 2018).

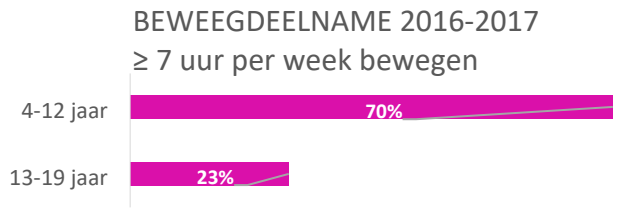
Hoe ouder kinderen worden, hoe minder vaak ze tenminste vijf dagen per week buitenspelen: maar 42% van de kinderen tussen 8 t/m 11 jaar speelt tenminste vijf dagen buiten. Alle leeftijdscategorieën spelen ongeveer evenveel langer dan 1 uur buiten.

- *Is er verschil met kinderen uit onze regio?* Er is weinig verschil. Ongeveer evenveel kinderen uit de regio spelen tenminste vijf dagen buiten (57%) en langer dan een uur (62%).
- *Is er in Rheden verschil tussen jongens en meisjes?* Er is weinig verschil. Ongeveer evenveel jongens (60%) als meisjes (59%) spelen tenminste vijf dagen per week buiten. Meisjes (64%) spelen iets vaker langer dan een uur buiten dan jongens (60%).
- *Is er in Rheden verschil tussen kinderen van hoger opgeleide ouders en lager opgeleide ouders?* Evenveel kinderen spelen tenminste vijf dagen buiten. Maar: kinderen van ouders met een lage opleiding (38%) spelen wel vaker zeven dagen per week buiten dan kinderen van ouders met een hoge opleiding (26%). Ook spelen meer kinderen van ouders met een lage opleiding langer dan een uur buiten (66%), tegenover 58% van de kinderen van ouders met een hoge opleiding. Kinderen van ouders met een lage opleiding (10%) spelen ook nog vaker langer dan drie uur buiten dan kinderen van ouders met een hoge opleiding (1%).

[1] De Kindermonitor is een onderzoek door GGD Gelderland-Midden onder ouders naar gezondheid en welzijn van kinderen van 0 t/m 11 jaar, o.a. over de fysieke leefomgeving en buitenspelen. De informatie uit de Kindermonitor 2017 is gebaseerd op vragenformulieren over 355 jongens en 340 meisjes uit gemeente Rheden en Rozendaal. Eind 2021 is een nieuwe Kindermonitor uitgevoerd, deze wordt gepubliceerd in 2022. Wanneer de Kindermonitor 2021 aanleiding geeft tot bijstelling van de ambities in dit speelbeleid, informeren wij de gemeenteraad daarover. In 2025 wordt een nieuwe monitor uitgevoerd, deze wordt in 2026 gepubliceerd.

HOEVEEL RHEDENSE KINDEREN EN JONGEREN HALEN DE BEWEEGNORM?

In Rheden voldoet 70% van de kinderen (4-12 jaar) aan de beweegrichtlijn om dagelijks tenminste een uur te bewegen. In de onze regio voldoet 77% van de kinderen aan de beweegnorm. Bij jongeren voldoet 23% aan de dagelijkse beweegrichtlijn (Gemeente Rheden, 2019). Daarnaast blijkt uit Europees onderzoek met versnellingsmeters dat kinderen in werkelijkheid nog minder bewegen dan hun ouders inschatten.

WAT IS VOLDOENDE BUITENSPELEN EIGENLIJK?

Volgens de beweegrichtlijn van de Gezondheidsraad zouden kinderen dagelijks één uur matig intensief moeten bewegen en drie keer per week spier- en botversterkende activiteiten moeten doen. Buitenspelen draagt bij aan het behalen van de dagelijkse beweegrichtlijn: ongeveer 50% behalen kinderen door buitenspelen. Het netwerk *Zicht op Buiten* pleit zelfs voor “twee uur per dag naar buiten voor gezonde kinderogen” (Natuurlijk naar buiten! De gevolgen van weinig buitenspelen door kinderen en jeugd).

Aansluitend op de beleidsnota Sport en bewegen 2019-2026 streven we ernaar dat in 2026 **75% van de kinderen en 33% van de jongeren de beweegrichtlijn behaalt**. We vinden dat kinderen (0-11 jaar) ‘genoeg’ buitenspelen als ze: **minstens vijf dagen per week en langer dan één uur buitenspelen.**

ZIJN ER WEL VOLDOENDE SPEELPLAATSEN?

In gemeente Rheden is voor de meeste kinderen veel ruimte om te spelen: in tuinen, op de stoep, op pleintjes, grasveldjes en in het bos. Ook zijn er veel speelplaatsen, in de meeste wijken voldoende ten opzichte van het aantal kinderen dat in die speelbuurt woont (zie bijlage 1). We kunnen nog wel wat verbeteren aan de variatie tussen en de inrichting van speelplaatsen: er is vaak onvoldoende uitdaging voor kinderen van 7-12 jaar. Voor jongeren zijn in de meeste dorpen voldoende sportlocaties, behalve in het dorp Velp (zie bijlage 2). Op https://bit.ly/speleninrheden[2] staat een kaart met alle speelplaatsen in Rheden.

SPEELPLAATSEN EN SPORTPLEKKEN IN DE OPENBARE RUIMTE

[2] https://geo.rheden.nl/portal/apps/webappviewer/index.html?id=87abcbae9ad44947b83f0f0aa8e8d95a

WAT WORDT ER AL GEORGANISEERD?

Op verschillende plekken in de gemeente worden al voornamelijk sportactiviteiten voor kinderen en jongeren uit de buurt georganiseerd.

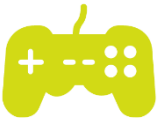
De belangrijkste op dit moment zijn:

- Jongerenwerkers (Incluzio) organiseren sportactiviteiten met als doel in contact te komen met jongeren (12-18 jaar). Ze organiseren bijvoorbeeld een handbal clinic of voetbaltoernooi tussen jongeren uit Dieren en Velp. Ook begeleiden jongerenwerkers maatschappelijke stageprojecten, waarbij jongeren bijvoorbeeld voor kinderen een sportactiviteit organiseren.
- In en rondom buurthuis De Poort en het Richard Krajicek Playground in Velp is er wekelijks een activiteitenprogramma voor kinderen en jongeren. Denk aan kickboks-lessen, voetbaltoernooitjes op het Krajicek Playground en sport- en spelinstuiven. De activiteiten zijn bedoeld om jongeren in beweging te brengen, maar ook om met ze in contact te komen en ze in combinatie met andere activiteiten (zoals huiswerkbegeleiding) een kansrijke omgeving te bieden. Het programma is gericht op jongeren uit kwetsbare gezinnen en wordt georganiseerd door Stichting Alles Voor Sport.
- Het gemeentelijk Sportbedrijf Rheden organiseert wekelijks een sport- en spelinstuif in Velp, Dieren en Rheden. Hier kunnen alle kinderen zonder lid te hoeven zijn aan deelnemen.
- In de zomervakantie vinden de zomerkampen Madierodam (Dieren) en Rhevak (Rheden) plaats. Tijdens deze kampweken bouwen kinderen hutten en doen ze allerlei spellen en activiteiten, begeleid door vrijwilligers.

WAT ZIJN KANSEN VOOR BUITENSPELEN?

De hele openbare ruimte is speelruimte! Wat kinderen al jaren kunnen, doen bootcampers en freerunners nu ook: ze zoeken beweegaanleidingen in de openbare ruimte. Ze maken creatief gebruik van muurtjes, paaltjes, stangen, bankjes, bomen, trapjes, groen, kleurverschillen en ook speeltoestellen.

Digitalisering biedt óók kansen. Spelletjes als *Pokémon Go* stimuleren kinderen om naar buiten te gaan en te bewegen. Daarnaast zijn er inmiddels verschillende interactieve speeltoestellen op de markt. Verschillende organisaties werken aan concepten waarbij dat wat gamen zo aantrekkelijk maakt, bijvoorbeeld beloningen en het ontwikkelen van *skills*, ook in de buitenruimte gevonden kan worden. Voorbeelden zijn *play to move* van Jantje Beton en de pleintje.app.

Het belang van bewegen en een gezond lichaam heeft extra aandacht gekregen door de coronacrisis. Kinderen waren door lockdowns vaker thuis. Volgens het Mulier instituut (Ouders over buitenspelen in tijden van corona, 2020) gingen door de coronacrisis kinderen in Nederland méér buitenspelen (42%) of juist minder buitenspelen (31%). Ook werden vaak afspraken gemaakt over de manier van spelen met andere kinderen. In heel Nederland konden kinderen op berenjacht: op zoek naar knuffelberen in de buurt. Na het sluiten van de sportscholen werd steeds meer buiten gefitnest.

Klimaatadaptatie in de openbare ruimte. Waar verharding vervangen wordt door groen is meer verdamping en is het dus koeler, waardoor het risico op hitte(stress) wordt verminderd. Hierdoor kan ook wateroverlast en droogte worden voorkomen. Een boom op de juiste plek bij een speelplaats geeft schaduw en verkoeling, neemt fijnstof op en draagt bij aan biodiversiteit. Door een andere inrichting van de buitenruimte kan

regenwater bij hoosbuien beter worden opgevangen, waardoor de kans op wateroverlast kleiner wordt. Hierdoor blijft speelruimte bruikbaar.
Sinds een aantal jaar heeft speelnatuur als vorm van speelplaatsinrichting een vlucht genomen. Hierbij wordt een zo bespeelbaar mogelijke natuurlijke omgeving ingericht, met bijvoorbeeld hoogteverschil, water, beplanting en natuurlijke speelaanleidingen. Speelnatuur draagt bij aan bewustwording van duurzaamheidsaspecten en een gezonder immuunsysteem.

Activiteiten. Een koppeling van hardware (voorzieningen) en software (activiteiten) is een voorwaarde voor optimaal gebruik van een voorziening. Cruijff courts en Krajicek playgrounds zijn een succes doordat georganiseerde activiteiten op de sportvelden een voorwaarde zijn voor aanleg. Zonder dit aanbod verdrongen bepaalde groepen andere doelgroepen van de plek. Een sportbuurtwerker, liefst met *roots* in de wijk, stimuleert uitwisseling tussen verschillende groepen van uiteenlopende leeftijden en etniciteiten. Dit draagt bij aan de sociale cohesie (Ontwerpprincipes voor een beweegvriendelijke openbare ruimte, 2014).

OP EEN INTERACTIEF SPEELTOESTEL KUN JE VERSCHILLENDE SPELLETJES DOEN

WELKE OBSTAKELS ZIJN ER?

Onveiligheid

Ouders vinden de openbare ruimte niet altijd voldoende veilig voor hun kinderen: door te veel verkeer, aanwezigheid van water, hangjongeren of ‘vreemde types’. Kinderen gaan daardoor bijvoorbeeld minder snel zelfstandig de natuurgebieden buiten de bebouwde kom in. In Rheden vinden ouders het verkeer voor 31% van de kinderen van 0-3 jaar en voor 21% van de kinderen van 4-7 jaar een belemmering (GGD Gelderland-Midden, 2018). Ten opzichte van vroeger heeft de auto natuurlijk ook een steeds grotere plaats in de openbare ruimte gekregen, bezorgbusjes rijden soms hard door de wijk.

Andere speelmogelijkheden

Kinderen hebben binnen meer speelmogelijkheden dan vroeger. Veel kinderen en jongeren houden van gamen. Problematisch gamegedrag komt voor bij 2% tot 4% van de leerlingen in het voortgezet onderwijs. Bij jongens is dit 4% tot 7%. Landelijk wordt onderzoek gedaan naar de oplossingen om kinderen en jongeren die veel gamen weer naar buiten te krijgen, bijvoorbeeld door aantrekkelijke elementen uit het gamen te integreren in het buitenspelen.

Minder vrije tijd

Kinderen en jongeren hebben huiswerk om te maken en er is georganiseerde vrije tijd zoals BSO, zwemles, sportclubs, muziekles, etc. Dit heeft invloed op het aantal uren dat kinderen en jongeren vrij zijn om buiten te spelen of sporten, maar ook op het aantal speelmaatjes dat op een moment in de buurt buiten speelt.

Onvoldoende uitdaging

Veel speelplaatsen in Rheden worden door oudere kinderen (7-12 jaar) ‘te saai’ gevonden: ze bieden onvoldoende uitdaging die past bij hun ontwikkeling.

Het weer

Meer dan vroeger is regen of ‘slecht’ weer een belemmering om buiten te gaan spelen. In de zomer wordt meer buiten gespeeld dan in de winter (Buitenspelen 2020, 2020). Dit geldt meer voor (oudere) meisjes dan voor jongens. Kinderen worden vaker met de auto naar school gebracht, nog vaker wanneer het regent. Ook hitte kan een belemmering zijn.

KUN JE VEILIG FIETSEN IN JOUW BUURT?

DE SPEELPLAATSEN ZIJN TE SAAAAI VOOR ONS!

WETTELIJKE KADERS

De gemeente heeft een aantal wettelijke kaders als het gaat om buitenspelen:

Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen
De veiligheid van speeltoestellen in de publieke ruimte is geregeld in het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (WAS) (Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, 2016). De WAS vereist o.a. het bijhouden van een logboek en het verrichten van inspecties en onderhoudswerkzaamheden.

Wanneer een speeltoestel niet aan de gestelde veiligheidseisen voldoet of gebreken vertoont, dan kan de gemeente daarvoor bij een ongeluk aansprakelijk gesteld worden. Na het ongeval wordt onderzocht wat er precies is gebeurd, of er gebreken waren aan het speeltoestel of dat de gemeente haar zorgplicht heeft geschonden door dit niet frequent te laten keuren.

Omgevingswet (inwerkingtreding: 1 juli 2022)
In de nieuwe Omgevingswet staan de leefomgeving en gebruikers centraal. 'Ja, mits' wordt het nieuwe uitgangspunt in plaats van 'nee, tenzij'. Doel is het bereiken van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.

Gezondheid als onderdeel van de afweging biedt kansen om de openbare ruimte als plek waar inwoners bewegen en spelen verder te ontwikkelen (Vereniging Sport en Gemeenten, 2018). Vanuit het vakgebied speelruimte zijn er echter ook zorgen over de Omgevingswet als het gaat om de stem van het kind: 20% van de Nederlandse bevolking[3] is kind of jongere, maar bij de inrichting van de openbare ruimte wordt vaak weinig waarde gehecht aan hun belang (Oost-Mulder, 2019).

VN-verdrag voor de rechten van het kind
De rechten van kinderen en jongeren staan beschreven in het Kinderrechtenverdrag (Verenigde naties, 2021).

- Art 3: Belang van het kind. Het belang van het kind moet voorop staan bij alle maatregelen die kinderen aangaan.
- Art 31: Vrije tijd, spel en recreatie. Kinderen hebben recht op spelen. In 2013 heeft VN-Kinderrechtencomité een toelichting geschreven ter aanmoediging van de implementatie van dit artikel, met name voor meisjes, arme kinderen, kinderen die tot minderheden behoren, enz.

VN-verdrag voor de Rechten van Personen met een Handicap
Doel van het VN-Verdrag is de drempels te verminderen zodat mensen met een beperking onbeperkt kunnen deelnemen aan de samenleving. De doelgroep dient betrokken te worden bij het maken van beleid. Dit geldt ook voor het kunnen bewegen in de openbare ruimte en het gebruik van speelvoorzieningen door gehandicapte kinderen. Ook in Rheden willen wij dat iedereen mee kan doen in de samenleving. Daarom hebben we sinds 2020 een Toegankelijkheidsagenda (Gemeente Rheden, 2020).

[3] In gemeente Rheden: 18%.

3. De aanpak

OK, je gaat ervoor! Je hebt goed gekeken hoe je de glijbaan kunt bereiken, en nu ga je kiezen hoe jij het zelf gaat doen! Je kiest ervoor via de trap te gaan, want zo kom je het snelst en makkelijkst bij je doel. Komt iemand je nog helpen? Goed vasthouden, treetje voor treetje. Even doorzetten en dan: je bent bovenaan! Je kijkt trots over de speelplaats: je hebt het gehaald! Zien ze je wel? En dan nu: roetsj! Naar beneden.

Hoe gaan we ons doel bereiken? Hoe zorgen we er met onze partners voor dat kinderen in onze gemeente voldoende buitenspelen? Buitenspelen moet voor kinderen natuurlijk vooral leuk zijn! Daar hebben we invloed op via de inrichting van de openbare ruimte en speelplaatsen (hardware). Daarnaast kunnen we kinderen stimuleren via het organiseren van activiteiten (software). Ook het proces achter het aanbod (organisatie) moet in orde zijn. Want we willen in ieder geval dat kinderen over vijf jaar vaker en langer buiten spelen dan nu en dat meer kinderen en jongeren de beweegnorm halen.

HARDWARE: VEEL VARIATIE EN GENOEG RUIMTE OM TE SPELEN

Hoe zorgen we voor voldoende ruimte om te spelen en een gevarieerd en uitdagend aanbod aan speel- en sportvoorzieningen in de openbare ruimte?

Uitbreiden variatie in speel- en sportmogelijkheden op bestaande speelplaatsen
Kinderen en jongeren hebben behoefte aan veel verschillende speelmogelijkheden: variatie is erg belangrijk.

- De komende periode zetten we in op **het opwaarderen van 10 buurtspeelplaatsen: grote speelplaatsen waar voldoende uitdaging voor 7-12 jaar te vinden is**. De speelplaats is een goed ingericht speellandschap, met veel variatie in speelmogelijkheden. Een goed ontwerp, samen met kinderen uit de buurt, is belangrijk. Er is ruimte voor ontmoeting en de plek heeft een eigen identiteit. Ook klimaatadaptatie is een onderwerp. In bijlage 3 staan kansrijke locaties om op te waarderen tot buurtspeelplaats.

- **Variatie** op een speelplaats en tussen verschillende speelplaatsen in een speelbuurt of dorp zorgt ervoor dat buitenspelen leuk is. Dat kan bijvoorbeeld door verschillende uitdagingen en speeltoestellen aan te bieden, speelplaatsen een eigen uitstraling te geven door het materiaalgebruik, groenadoptie op een speelplaats om meer sfeer te creëren. Ook gaan we op zoek naar een plek waar we **een interactief speeltoestel** gaan uitproberen.

- Hoewel het aantal sportvoorzieningen voor jongeren in de meeste dorpen op peil is, is het van belang in samenspraak met jongerenwerkers en jongeren ook te zorgen voor **kwalitatief goede sportvoorzieningen waar jongeren** graag gebruik van maken.

- Kinderen brengen veel tijd door op of rondom het schoolplein. Een goede inrichting daagt uit tot meer intensief en gevarieerd bewegen. Een groen schoolplein zorgt o.a. voor meer welzijn, heeft een positieve invloed op het leervermogen van kinderen en zorgt voor minder ruzie. **De komende jaren onderzoeken we de mogelijkheden om scholen te ondersteunen bij het beter inrichten van hun schoolplein en medegebruik door de buurt.**

PARTNERS: Incluzio, Sportbedrijf Rheden, Scouting.

Voldoende speelplaatsen
NUSO en Jantje Beton introduceerden in 2006 de 3% speelruimtenorm. Deze adviseert gemeenten van alle beschikbare ruimte minimaal 300 m² per hectare in te richten als speelplaats. Deze norm geldt op speelbuurtniveau: binnen barrières (o.a. 50 km wegen) moet voldoende kwalitatief goed ingerichte speelruimte beschikbaar zijn. Bij voorkeur een grote, centrale plek.

In de meeste buurten in gemeente Rheden zijn voldoende speelplaatsen en sportvoorzieningen (zie bijlagen 1 en 2). In speelbuurten met onvoldoende voorzieningen kunnen extra speelvoorzieningen gerealiseerd worden via een **bewonersinitiatief**. In veel speelbuurten is geen ruimte beschikbaar voor extra speelvoorzieningen, daar is een goede, gevarieerde inrichting van de bestaande speelplaatsen extra belangrijk. In sommige wijken is het gebruik van een schoolplein of andere terreinen van derden (bijvoorbeeld Vivare) gewenst. In speelbuurten met te veel voorzieningen heffen we op termijn speelplaatsen op. We durven hier te **kiezen voor kwaliteit boven kwantiteit**.

PARTNERS: Basisscholen, Voortgezet onderwijs, Sportverenigingen, Vivare, Terreineigenaren, Scouting.

Bespeelbare openbare ruimte

Kinderen kunnen overal spelen: de hele openbare ruimte is een speelplaats! Kleintjes fietsen onder begeleiding een rondje, oudere kinderen gaan samen touwtjespringen, stoepkrijten, diertjes ontdekken en spelen met een bal. In wijken met weinig ruimte voor kinderen is een brede stoep daarvoor extra fijn. Tijdelijk braakliggende landjes zijn ook prachtige speelplaatsen. Veiligheid, bijvoorbeeld verkeersveilige routes naar school, zijn natuurlijk een aandachtspunt. **Om een bespeelbare openbare ruimte te stimuleren, haken we aan bij ruimtelijke ontwikkelingen**. Bij nieuwbouw- en herinrichtingsprojecten is aandacht voor het bevorderen van buitenspelen. Bijvoorbeeld door toepassing van een patroon van gekleurde tegels, een hardloopbaantje, gebruik van paaltjes en stenen, en bespeelbaar groen zoals een veld met heesters waar verstoppertje gespeeld kan worden.

Voor **bespeelbaar groen** is afstemming met groenbeheer nodig. Buitenspelen kan door de inrichting van groen aantrekkelijker worden (bijvoorbeeld door struiken aan te planten in gazon) of worden belemmerd (bijvoorbeeld wanneer een informeel voetbalveld wordt omgevormd naar bloemrijk gazon).

PARTNERS: Basisscholen, Voortgezet onderwijs, Vivare, Terreineigenaren, Scouting.

Samen spelen
Ook voor kinderen met een beperking moet het mogelijk zijn om met andere kinderen buiten te spelen. De Dierense speeltuin geniet landelijke bekendheid als het gaat om het mogelijk maken van inclusief spelen. Ook in de openbare ruimte willen we samen spelen faciliteren. **We gaan daarom bij het vervangen van speeltoestellen nog nadrukkelijker lokaal op zoek naar gewenste aanpassingen** om ook voor deze groep de speelvoorzieningen toegankelijk te maken.

Naast het op zoek gaan naar gewenste aanpassingen op het moment dat een speeltoestel vervangen wordt, gaan we onderzoeken of we in gemeente Rheden een lokale groep kinderen met en zonder beperking de toegankelijkheid van een aantal speelplaatsen kunnen **laten beoordelen** (voorbeeld: de Speeltuinbende). Hieruit kunnen ook aanpassingen aan speelplaatsen volgen.

PARTNERS: Uniek sporten, De speeltuinbende, ouders.

Drinkwater op grote sportplekken en buurtspeelplaatsen
Bij een aantal speel- en sportplekken in de buitenruimte staat een watertappunt. Zo vind je een *Join The Pipe* tappunt bij de Krajicek Playground aan de Van Heeckerenstraat in Velp. Verschillende jongeren en kinderen hebben aangegeven behoefte te hebben aan een drinkwatervoorziening bij speel- en sportplekken. Ook vanuit ons gezondheidsbeleid willen we kinderen stimuleren om meer water te drinken. **We gaan meer watertappunten realiseren**, bijvoorbeeld op grote openbare sportvoorzieningen en buurtspeelplaatsen. We trekken hierbij samen op met het project JOGG, dat ook het bevorderen van water drinken op haar programma heeft staan.

PARTNERS: JOGG, Preventieakkoord, Gezondheidsbeleid, Sportbedrijf Rheden, Incluzio.

WAT WIL JE HET LIEFST OP EEN SPEELPLAATS? EEN WATERTAPPUNT!

Adoptie van speelplaatsen
Door een speelplaats te adopteren, kunnen buurtbewoners en ouders zelf een rol spelen bij het fijner maken van een speelplaats, door bijvoorbeeld zwerfafval te verwijderen of groene aanslag te verwijderen. De gemeente zorgt voor de veiligheid van speeltoestellen en regulier onderhoud. Door samen verantwoordelijkheid te nemen voor een speelplek, wordt deze plek voor kinderen nog fijner.

PARTNERS: ouders en kinderen.

SOFTWARE: BUITENSPELEN STIMULEREN

Om onze ambities waar te maken is meer nodig dan alleen de voorzieningen (hardware) op orde hebben. Niet alle kinderen vinden buitenspelen leuk. Het kan voor ouders lastig zijn om schermtijd van kinderen te beperken. Sommige kinderen hebben moeite met sociale interactie. Soms vinden kinderen het saai, ze weten niet wat ze kunnen doen. Om deze kinderen meer te laten buitenspelen is meer nodig dan alleen de voorzieningen: ze hebben stimulans nodig.

Onderzoek
We willen dat meer kinderen buitenspelen en dat meer jongeren de beweegnorm halen. Naast goede voorzieningen willen we daarvoor activiteiten en programmering (software) inzetten. We hebben op dit moment alleen nog niet scherp hoe we dit het beste kunnen doen. Moeten we enthousiaste spelleiders op een speelplek zetten en activiteiten laten organiseren? Of werkt het beter om kinderen zelf activiteiten te laten organiseren en elkaar te stimuleren? En hoe wakker je dit dan aan? We zijn daar nog niet over uit en ook landelijk zijn daar nog niet zoveel voorbeelden van.

Daarom sturen we in 2022 een speelverkenner! Hij of zij gaat met kinderen, jongeren en onze partners onderzoeken hoe we het vrij buitenspelen voor kinderen en sporten voor jongeren het beste kunnen stimuleren en maakt daarvoor een plan .

We vinden het in ieder geval belangrijk dat:

- De software wordt uitgevoerd door of in samenwerking met kinderen, jongeren en inwoners. Kinderen en jongeren zijn immers de experts: zij weten wat gaaf is om te doen.
- Doelgroepen die in het onderzoek aandacht krijgen zijn: kinderen van 8-11 jaar, jongeren (12-18 jaar) en kinderen en jongeren die gamen.
- Het onderzoek betalen we uit bestaande budgetten voor sport, gezondheid en spelen. Wanneer voor de uitvoering van het software-plan na 2022 meer financiering nodig is, gaan we daarnaar op zoek.

PARTNERS: Incluzio, Sportbedrijf Rheden, Stichting alles voor sport, scouting, basisscholen, BSO, voortgezet onderwijs, scouting, kinderen, ouders.

Tijdens de inspraakbijeenkomst met partners op het gebied van buitenspelen (2 december 2021), zijn verschillende richtingen aangegeven voor het stimuleren van buitenspelen en -sporten:

- *Sportclubs kunnen een rol spelen bij het stimuleren van bewegen, bijvoorbeeld door het openstellen van activiteiten voor niet-leden en het organiseren van activiteiten in de openbare ruimte.*
- *Onderzoek ook de mogelijkheden om kinderen meer aan het bewegen te krijgen via scholen en schoolpleinen.*
- *Heb voldoende aandacht voor jongeren (12-18 jaar), bij hen is de beweegdeelname het laagst. Kijk daarbij ook naar hoe je communiceert met deze doelgroep.*

ORGANISATIE: BEHEER, PARTICIPATIE EN EVALUATIE

Wat moet er achter de schermen geregeld worden zodat de kinderen onbezorgd kunnen buitenspelen? Welke processen spelen er achter het aanbod?

Beheer en onderhoud

Het beheer en onderhoud van speeltoestellen staat beschreven in het Beheerplan Spelen (Gemeente Rheden, 2021). Naast het blijven **voldoen aan de wettelijke eisen voor beheer en onderhoud** van speeltoestellen, voeren we eens per 5 jaar een kwalitatieve inspectie uit van de speelplaats. In de **kwalitatieve inspectie** van een speelplaats beoordelen we de uitstraling van de speelplaats.

Er zijn drie redenen om een nieuwe of vervangende speelplaats of speeltoestel aan te leggen:

- Wens van de buurt, bijvoorbeeld een Ik buurt mee! initiatief;
- Uit een veiligheidsinspectie blijkt dat een speeltoestel niet meer veilig en niet te repareren is;
- Uit de kwalitatieve inspectie blijkt dat een speelplaats of speeltoestel niet meer voldoet.

Kinder- en buurtparticipatie

Kinderen en buurtbewoners weten waar behoefte aan is in de buurt. Door hen bij de aanleg te betrekken, iets waar gemeente Rheden al 25 jaar ervaring mee heeft, ontstaat een plek van de buurt.

Het is fijn wanneer ouders aan de slag willen in de buurt om buitenspelen te stimuleren. Daarom **werken we graag mee aan initiatieven van kinderen en ouders**. Via Ik buurt mee! kunnen inwoners een initiatief indienen. Door het verzamelen van cheques verzamelen ze daar draagvlak voor in de buurt. Daarnaast willen we graag weten wat de direct aanwonenden van een plek vinden van het plan: zijn ze het ermee eens? Zijn er tegenargumenten?

- Is een nieuwe speelplek op deze plek gewenst vanuit het beleid (zie bijlagen 1
- en 2)? Dan gaat een ‘projectleider spelen’ met de aanvraag aan de slag en ondersteunen we dit ook financieel.
- Is er vanuit het speelbeleid geen behoefte aan meer speelplaatsen in deze buurt? Dan kan het verzoek uitgevoerd worden als extra naast de bestaande speelplekken in een speelbuurt. Dit draagt bij aan meer variatie. De kwaliteit van de speelplaats blijft van belang: we willen een toename van kleine speeltoestellen op veldjes voorkomen.

Financiën

De uitvoering van de beleidsnota past binnen huidige budgetten. Per begrotingsjaar kijken wij naar de mogelijkheden. Daarbij hebben wij oog voor rijksbijdragen, subsidiemogelijkheden en bijdragen van derden.

Evaluatie

In 2026 publiceert de GGD Gelderland Midden de Kindermonitor 2025. Op basis daarvan **evalueren** we in 2026 of de acties inderdaad hebben geleid tot het vaker en langer buitenspelen van kinderen.

Bronnen

Cammelbeeck, C. E. (2014). *Ontwerpprincipes voor een beweegvriendelijke openbare ruimte.* Ede: Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB). Opgehaald van https://www.kenniscentrumsportenbewegen.nl/kennisbank/publicaties/?ontwerpprincipes-voor-een-beweegvriendelijke-omgeving&kb_id=12556

Dellas, V. D. (2021, augustus). *Ontwikkeling buitenspelen bij kinderen in Nederland (2018).* Opgehaald van kenniscentrumsportenbewegen.nl: https://www.kenniscentrumsportenbewegen.nl/kennisbank/publicaties/?ontwikkeling-buitenspelen-bij-kinderen-in-nederland&kb_id=23494

Gemeente Rheden. (2008). *R(h)eden te meer om te spelen 2008-2013.* De Steeg: Gemeente Rheden.

Gemeente Rheden. (2014). *Evaluatie Speelruimte beleid.* De Steeg: Gemeente Rheden.

Gemeente Rheden. (2019). *Nota Sport & bewegen.* De Steeg: Gemeente Rheden. Opgehaald van https://api1.ibabs.eu/publicdownload.aspx?site=rheden&id=100076468

Gemeente Rheden. (2020). *Toegankelijkheidsagenda.* De Steeg: Gemeente Rheden. Opgehaald van https://api1.ibabs.eu/publicdownload.aspx?site=rheden&id=100117681

Gemeente Rheden. (2021). *Beheerplan spelen.* De Steeg: Gemeente Rheden.

GGD Gelderland-Midden. (2018). *Tabellenboek Kindermonitor 2017.* Arnhem: GGD Gelderland-Midden.

Giessen, A. v. (2021). *Inventarisatie aanvullende maatregelen Nationaal Preventieakkoord.* Bilthoven: RIVM. Opgehaald van https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2021-0053.pdf

Hagedoorn, N. (2020). *Sport- en beweegakkoord Rheden en Rozendaal 2020-2022.* De Steeg: Gemeente Rheden & Rozendaal. Opgehaald van https://www.sportbedrijfrheden.nl/upload/file/Sport-%20en%20beweegakkoord%20Rheden%20%26%20Rozendaal%20-%20definitief.pdf

Handboek Spelen met ruimte. (2006). Amsterdam: Mets & Schilt. Opgehaald van https://vng.nl/files/vng/handboekspelenmetruimte.pdf

Lucassen, J. S.-H. (2020). *Buitenspelen 2020.* Utrecht: Mulier Instituut. Opgehaald van https://www.mulierinstituut.nl/publicaties/25469/buitenspelen-2020/

Meire, J. (2020). *Het grote buitenspeelonderzoek.* Mechelen: kind&samenleving. Opgehaald van https://k-s.be/spelen-en-vrije-tijd/spelen/het-grote-buitenspeelonderzoek/

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. (2016). *Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen*. Opgehaald van www.nvwa.nl: https://www.nvwa.nl/onderwerpen/speeltoestellen/warenwetbesluit-attractie-en-speeltoestellen

Oost-Mulder, E. (2019). 'We vergeten het kind in de Omgevingswet'. *Stadszaken*. Opgehaald van https://stadszaken.nl/artikel/2469/39-we-vergeten-het-kind-in-de-omgevingswet-39

Slot-Heijs, J., Leenders, M., Jonge, M. d., & Singh, A. (2020). *Ouders over buitenspelen in tijden van corona.* Utrecht: Mulier instituut. Opgehaald van Mulier instituut: https://www.mulierinstituut.nl/publicaties/25393/ouders-over-buitenspelen-in-tijden-van-corona/

V. Iyer en C.A. Enthoven, C. K. (sd). *Natuurlijk naar buiten! De gevolgen van weinig buitenspelen door kinderen en jeugd.* Utrecht: AJN Jeugdartsen Nederland. Opgehaald van https://ajnjeugdartsen.nl/wp-content/uploads/2020/11/White-Paper-Natuurlijk-naar-buiten.pdf

Verenigde naties. (2021). *wetten.overheid.nl*. Opgehaald van Verdrag inzake de rechten van het kind, New York, 20-11-1989. Geldend van 18-11-2002 t/m heden.: https://wetten.overheid.nl/BWBV0002508/2002-11-18#Verdrag_2

Vereniging Sport en Gemeenten. (2018, Augustus 25). *Aan de slag met de handreiking sport, bewegen en de omgevingswet.* Den Haag: Vereniging Sport en Gemeenten. Opgehaald van sportengemeenten.nl: https://sportengemeenten.nl/wp-content/uploads/2018/04/Handreiking-Sport-bewegen-en-Omgevingswet-VSG-2018.pdf

BRONNEN FOTOMATERIAAL

Bladzijde 8 Jos Klijn
Bladzijde 12 Yalp, www.yalp.nl
Bladzijde 16 Sake Beerstra, https://www.rtvnof.nl/ (renbaan)
Bladzijde 17 Robin Zeilmaker, gemeente Rheden

Alle niet in deze lijst vermelde foto's zijn gemaakt door en voor gemeente Rheden.

Bijlage 1: Analyse speelvoorzieningen per speelbuurt

Toelichting op analyse speelvoorzieningen per speelbuurt

Deze analyse is kwantitatief – ze geeft geen informatie over de kwaliteit van de sportvoorzieningen.

Speelbuurt: gebied binnen de bebouwde kom begrensd door barrières voor kinderen (0-12 jaar), bijvoorbeeld 50 km wegen, spoor en water. Nadeel van deze methode is dat deze minder rekening houdt met de afstand die kinderen moeten afleggen naar een speelplaats: in kleine wijken is dit geen probleem, maar in grotere wijken kan dit een probleem zijn.

In de tabel staat per speelbuurt

- Het aantal kinderen (0-6 jaar en 0-12 jaar)
- Het aantal speelplaatsen
    - 0-6 jaar
    - 0-12 jaar
    - natuurspeelplaats
    - totaal aantal speelplaatsen
    - schoolplein (niet meegerekend in het totaal omdat het schoolbestuur bepaalt of het schoolplein opengesteld is of niet)
    - voetbalvelden (niet meegerekend in het totaal omdat veel voetbalvelden bij speelvoorzieningen liggen)
    - sportvoorzieningen (idem)
- Het aantal kinderen per speelplaats
    - 0-6 jaar: 0-6 jaar + 7-12 jaar + natuurspeelplaats
    - 7-12 jaar: 0-12 jaar + natuurspeelplaats

Streefwaarden aantal kinderen per speelplaats (we streven naar minimaal één plek per speelbuurt, ook in buurten waar wat minder kinderen wonen dan de streefwaarde):

0-6 jaar	20 - 50
7-12 jaar	40 - 100

ANALYSE PER SPEELBUURT		Kinderen		Speelplaatsen				Overige voorzieningen			Kinderen / speelplaats	
Speelbuurt	**Dorp**	**0-6 jaar**	**7-12 jaar**	**0-6 jaar**	**0-12 jaar**	**Natuurspeelplaats**	**Totaal speelplaatsen**	**Schoolplein**	**Voetbalveld**	**Sportvoorziening**	**0-6 jaar**	**7-12 jaar**
De Steeg midden	De Steeg	8	12	0	0	0	**0**	1	0	0	0	0
De Steeg N Vingerhoed	De Steeg	11	16	0	1	0	**1**	0	0	0	11	16
De Steeg Z Aldenburglaan	De Steeg	16	35	0	1	0	**1**	0	0	1	16	35
Dieren Domeinlaan	Dieren	56	71	0	1	0	**1**	0	0	0	56	71
Dieren Dr. de Visserstraat	Dieren	79	101	0	3	0	**3**	0	1	0	26	34
Dieren G. Borgesiusplein Prins Bernardlaan	Dieren	53	50	0	3	0	**3**	0	0	0	18	17
Dieren Huygenslaan	Dieren	73	70	0	1	0	**1**	3	0	0	73	70
Dieren Lindelaan Pasteurstraat	Dieren	58	49	1	1	0	**2**	1	0	1	29	49
Dieren Vogelplantsoen	Dieren	119	134	0	4	0	**4**	1	2	0	30	34
Dieren Wagenaarplein	Dieren	102	97	1	2	0	**3**	0	3	1	34	49
Dieren Zuiderparallelweg	Dieren	6	7	0	0	0	**0**	0	0	0	0	0
Dieren-NO	Dieren	127	116	6	4	0	**10**	2	1	1	13	29
Dieren-Zuid	Dieren	96	94	2	2	0	**4**	2	1	0	24	47
Ellecom	Ellecom	42	52	1	1	0	**2**	1	1	1	21	52
Ellecom Zutphensestraatweg	Ellecom	5	5	0	0	0	**0**	0	0	0	0	0
Laag-Soeren Bosrichterlaan	Laag-Soeren	20	21	0	1	0	**1**	0	1	0	20	21
Laag-Soeren Hof van Soeren	Laag-Soeren	18	14	0	1[4]	1	**2**	0	0	0	9	7
Rheden Arnhemsestraatweg	Rheden	18	24	0	0	0	**0**	0	0	0	0	0
Rheden Broekveldseweg Gasthuisbouwing	Rheden	140	135	1	3	1	**5**	0	0	2	28	34
Rheden Grindhuizen	Rheden	59	41	0	1	0	**1**	0	0	0	59	41
Rheden Koningsland Haverweg	Rheden	127	126	3	2	0	**5**	2	1	1	25	63
Rheden Speenkruidstraat	Rheden	124	117	0	2	0	**2**	1	1	0	62	59
Rheden Veerweg Laakweg	Rheden	45	33	0	1	0	**1**	0	1	1	45	33
Spankeren	Spankeren	41	35	0	2	0	**2**	1	1	1	21	18
Velp Beekhuizen	Velp	44	57	0	0	1	**1**	0	1	0	44	57
Velp Bergweg	Velp	107	113	0	0	0	**0**	2	0	1	0	0
Velp Boogaardstraat	Velp	87	98	0	1	0	**1**	1	0	0	87	98
Velp Componistenwijk	Velp	25	18	0	1	0	**1**	0	0	0	25	18
Velp Dr. v.d. Feltzlaan	Velp	138	115	2	2	0	**4**	0	1	0	35	58
Velp Heeckerensstraat Rijnstraat	Velp	180	195	0	6	0	**6**	1	1	1	30	33
Velp Kemphaanplein	Velp	149	132	0	5	1	**6**	0	2	1	25	22
Velp Kerkallee	Velp	25	17	0	0	0	**0**	0	0	0	0	0
Velp Laarweg	Velp	14	5	0	0	0	**0**	0	0	0	0	0
Velp NO villapark	Velp	147	192	0	1	0	**1**	0	1	0	147	192
Velp Oranjeplein	Velp	41	43	0	2	0	**2**	1	1	0	21	22
Velp Stationsstraat	Velp	23	17	0	0	0	**0**	0	0	0	0	0
Velp Straatweiden	Velp	40	54	0	2	1	**3**	1	0	1	13	18
Velp Zaalboslaan	Velp	31	28	1	0	0	**1**	0	0	0	31	0

[4] Nog te realiseren speelplaats aan de Sprengenhof.

Bijlage 2: Analyse sportvoorzieningen in de openbare ruimte

Toelichting op analyse sportvoorzieningen in de openbare ruimte

Deze analyse is kwantitatief – ze geeft geen informatie over de kwaliteit van de sportvoorzieningen.

Voor jongeren (12-18 jaar) zijn er geen barrières meer. Dat betekent dat zij zich binnen het dorp waar ze wonen of binnen de hele gemeente (en daarbuiten) kunnen bewegen. Alsnog is gewenst dat jongeren ergens terecht kunnen in de openbare ruimte in de wijk waar zij wonen.

Per 75 jongeren is één sportvoorziening in de openbare ruimte gewenst.

Dorp	Aantal jongeren 13-18 jaar	Gewenst aantal sportvoorzieningen	Voetbalveld	Sportvoorziening	Totaal	Verschil wens - werkelijk	Sportvoorzieningen 12-18
Velp	956	13	7	4	**11**	**-2**	87
Rheden	395	5	3	4	**7**	**2**	56
De Steeg	36	0	0	1	**1**	**1**	36
Ellecom	61	1	1	1	**2**	**1**	31
Dieren	759	10	8	3	**11**	**1**	69
Spankeren	29	0	1	1	**2**	**2**	15
Laag-Soeren	39	1	1	0	**1**	**0**	39

Bijlage 3: Kansrijke locaties voor buurtspeelplaatsen

Velp	Dr. van der Feltzlaan t.o. huisnr. 20
	Kemphaanplein t.o. huisnr. 40
	Burgmeester Brandtplein t.o. huisnr. 6
	Oost: zoekgebied
Rheden	De Hoge Kamp t.o. huisnr. 21
De Steeg	Van Aldeburglaan t.o. huisnr. 6
Ellecom	Binnenweg t.o. huisnr 41
Dieren	Johan Wagenaarplein t.o. huisnr 30
	Carolinapark
	Centrum en Noord: zoekgebied
Spankeren	Zoekgebied
Laag-Soeren	Jan Ligthartlaan t.o. huisnr. 23

